

⁶Nem jól dicsekedtek ti. Hát nem tudjátok, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti?⁷Takarítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, hiszen ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, már megáldoztatott.⁸Azért ne régi kovással ünnepeljünk, se a rosszság és gonoszság kovászával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával.

Kedves Testvéreim!

Még teológus éveim alatt egy rövid ideig laktam Budafokon, vagyis pontosabban Hároson. A hegyoldal egy harmadik emeleti erkélyéről nagyon szép kilátás nyílt. A környék nyugodtnak és csendesnek volt mondható. Néhány nappal a költözésem után ahogy a panorámában gyönyörködtem egyszer csak valami furcsa szagra lettem figyelmes. Aztán a kellemetlen szag egyre erősebb lett. Furcsa volt. Valamire emlékeztetett ugyan, de nem igazán tudtam hová tenni. Napokon keresztül éreztem, aztán egyszer csak mintha elvágta volna. Egy darabig semmi. Néhány nappal később újra kezdődött a furcsa jelenség, ráadásul nem csak a lakásnál lehetett érezni, hanem az egész környéket betöltötte. A szag forrására akkor jöttem rá, amikor egy pizza sütéshez élesztőt vettem, nem is akármilyen élesztőt, hiszen az volt ráírva: Budafoki. Azt hiszem az itt ülők közül sokaknak ismerős ez a szag.

A mai napon ugyan nem élesztőről, hanem kovásról lesz szó, de ha jól tudom, akkor a kettő közötti különbség a bennük fellelhető élesztőgomba számában van csupán, a lényegyet tekintve mindkettőt a kenyér előállításában használják leginkább.

Gyerekként, amikor otthon a nagymama tésztát dagasztott, akkor mindig ámulattal néztük, hogy a kis tésztából, hogyan lesz nagy tészta, a mama pedig elmondta, hogy mindez attól a kis élesztőtől van.

De mi köze ennek az élesztő/kovász dolognak a húsvéhoz?

A múlt héten tartottuk a tavaszi templomtakarítást. Ablakmosás, a padok áttörölgetése, az oltár csillog villog... azért, hogy húsvétra minden szép rendezett legyen. De nem csak a templomot takarítjuk ki, hanem ki-ki az otthonát is. Őszintén szólva, ki is akadtam egy kissé, amikor egy tv reklámban az egyik üzlet tisztítószereket hirdetett a következő szöveggel: használja ki a hosszúhétvégét a tavaszi nagytakarításra. Miután túllendültem azon, hogy húsvét ünnepe már csak egy a hosszúhétvégék sorában, eszembe jutott, hogy mai alapigénk összefüggésében nem is biztos, hogy annyira mellényült ez reklámszlogen.

Hogy mindenki értse, miért mondom ezt, és mi köze ennek a kovászhoz, ehhez látogassunk el képzeletben egy zsidó család otthonába. A zsidóságban van egy ünnep, már több mint ötezer éve megülik, úgy hívják Peszách. A zsidó nép Egyiptomból való szabadulását ünneplik ekkor. A hét napos ünnep első napján nagy munka folyik a családban. Mindenki keresgél. Nem a kulcsot vesztették el, hanem egy előírásnak igyekeznek megfelelni, amelyet a Bibliában olvastak: *Hét napig kovásztalan kenyeret egyetek. Még az első napon távolítsátok el a kovászt a házatokból!... Hét napon át ne lehessen kovászt találni a házatokban; ki kell irtani Izráel közösségéből mindenkit, akár jövevény, akár az ország szülötte, aki kovászosat eszik.*²⁰*Semmiféle kovászosat ne egyetek. Kovásztalan kenyeret egyetek bárhol laktok!*

A házban tehát mindenki kovász után kutat, az egész házat kitakarítják a pincétől a padlásig, mindent felmosnak, mindent megtisztítanak, nehogy egy kis morzsa is maradjon.

Miért teszik ezt? Az Egyiptomból való szabadulás egyik legfontosabb szimbóluma a kovásztalan kenyér. A kovász pedig az elnyomó Egyiptom szimbólumává vált. Csak az utóbbi években derült ki régészeti leletek alapján, hogy éppen ebben az időben találták fel a kovászt Egyiptomban. A régészet tehát igazolja a Szentírást. Egyiptomhoz kapcsolódott a kovász. A zsidóság számára Egyiptom a rosszat, a rabszolgaságot, az elnyomást jelentette, így a kovász a bűn, a kovásztalanság pedig a tisztaság jelképévé vált. Kovászos és kovásztalan, bűnös és tiszta.

A peszách ünnepének ugyanakkor van egy másik szimbóluma is: a bárány. Isten tíz csapással sújtotta Egyiptomot, amiért a fáraó nem engedte el a zsidó népet. A 10. – szörnyű – csapás az elsőszülöttek halála volt, amit azok tudtak elkerülni, akik hallgattak Isten szavára és egy bárány vérével kenték be az ajtófélfájukat. A szabadulás szimbóluma tehát a bárány lett.

Amikor Jézus leült a tanítványaival vacsorázni, akkor Peszáchot ünnepeltek. Bárányt ettek, kovásztalan kenyérral. A vacsora során elfogyasztott bor a bárány vérére emlékeztetett. Jézus fogta a kovásztalankenyeret és a bort, és azt mondta: ez az én testem és vérem. Ezzel azt mondta: én vagyok a szabadulás útja.⁵⁴*Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.* – mondta Jézus.

A zsidó peszách ünnepe a mi húsvétunk, hiszen ezen az ünnepen feszítették keresztre Jézust, akiről Pál azt mondja mai alapigénkben: *a mi húsvéti bárányunk.*

Húsvét van! Jézus feltámadt! Ezt ünnepeljük, azt ünnepeljük, hogy Jézus megmutatta azt, hogy Isten nagyobb a mi elképzeléseinknél. Mi csak odáig látunk, hogy élünk és meghalunk. Jézus pedig megmutatta azt, hogy mi is az örök élet, mit is jelent a feltámadás.

Minden itt kezdődik. Ahogy a zsidó nép élete a peszách-al veszi kezdetét, úgy a keresztyén ember élete a húsvétal, a feltámadással indul.

Középiskolában elém tettek egy könyvet, hogy abban háromdimenziós képek vannak. Próbálták magyarázni, hogy hogyan nézzem, hogy látszódjon, de én csak egy furcsa képet láttam magam előtt, ami nem ábrázolt semmit. Hittem is meg nem is, hogy a többiek látják a tigrist meg a vízesést. Évekkel később ismét elém került egy ilyen kép, és akkor már láttam, az előttem lévő kesze-kusza ábrából egyszer csak kiemelkedett egy vitorlás.

Jézus feltámadása egészen addig egy hosszú hétvégi pihenés, amíg meg nem tapasztaljuk azt a saját életünkben. Lehet, hogy hiszünk Istenben, lehet, hogy ismerjük a Bibliát, de mindez csak annyit jelent, hogy elénk rakták a könyvet a kesze-kusza ábrákkal. A feltámadás életújító csodáját, Jézus keresztyének lényegét csak akkor fogjuk meglátni, ha elhisszük, hogy mindez értünk történt, ha szemléljük ezeket az eseményeket, ha időt szánunk rá.

Viszont akkor, ha ezt megtesszük, és a Jézus feltámadásában meglátjuk a mi feltámadásunk lehetőségét, akkor már nem akarunk két dimenzióban élni, akkor már látni akarjuk a teljességet.

Pál ezt így fogalmazza meg: *vágyódom elköltözni és Krisztussal lenni, mert ez sokkal jobb mindennél...*

Amikor először éreztem ezt, akkor nagyon furcsa volt ez az érzés. Minden, de minden másodlagossá vált. Amiről azt gondoltam, hogy fontos, hogy a köré szeretném építeni az életemet az mind sokadrangúvá vált, mert megláttam valami olyasmit, amiért érdemes mindennek hátat fordítani. Persze azért mindennek nem kellett, de ezt akkor nem mérlegeli az ember, csupán azt érzi, hogy teljesen új élet kezdődik, tiszta lap.

Jézus kereszthalálával és feltámadásával ezt a tiszta lapot kínálja fel, egy olyan képet, amelyről korábban azt sem tudtuk, hogy létezik.

Térjünk vissza a kovászhoz. Azt írja Pál a korinthusi gyülekezetnek: *Hát nem tudjátok, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti?*⁷ *Takarítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, hiszen ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, már megáldoztatott.*⁸ *Azért ne régi kovással ünnepeljünk, se a rosszaság és gonoszság kovászával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával.*

Most fordítsuk le, az imént megszerzett ismereteink alapján. A kis kovász megkeleszti a tésztát – Elég egy kicsi bűnről azt mondani, hogy az nem is bűn, máris elkezdődik a kelés folyamata. Garry Chappmann amerikai lelkész, párterapeuta előadásában a megcsalás témája is előkerült. A megcsalás nem ott kezdődik, hogy ágyba bújik a másikkal, hanem ott, hogy megfogalmazódik a gondolatai között, aztán meglátja, hogy éppen kávézik, és ő is odamegy a kávégéphez, aztán egyre többször találkoznak „véletlenül” a kávégépnél, azután elmennek kávézni a cégen kívül is, aztán vacsorázni... A kicsi kovász... Jézus arról beszél, amikor a tízparancsolatot magyarázza, hogy a gondolatban megszülető bűn is bűn, ha a jobb szemed visz bűnre, vájd ki – mondja Jézus. Pál igénkben így fogalmaz: *takarítsátok ki a régi kovászt.*

A keresztyén ember takarít. Azért takarít, mert van szeme arra, hogy észrevegye a kovászt, ez pedig azért van, mert Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása megnyitotta a szemét. *Ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, már megáldoztatott.*

Húsvétot ünneplő gyülekezet!

Kezdjük meg a takarítást! Távolítsuk el a kovászt! Mert Isten elkészített nekünk egy utat, ami nem könnyű ugyan, de érdemes érte mindent feláldozni, ahogyan a zsidó nép is tette, amikor 40 évig a pusztában vándorolt, majd belépett az ígélet földjére. Jézus az ő feltámadásával megmutatta az „ígélet földjét”, ami sokkal jobb, mint egy panorámás hárosi erkély, hiszen ott már nem lesz szaga az élesztőnek.